

NAPOVED INTEGRALNE SERIJE:

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi – od svetovnih do evropskih, slovenskih, lokalnih; od podnebnih sprememb do ekonomskih problemov.

Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov...

Celosten pogled, ki nam bo pomagal, da elemente, ki jih že imamo, vidimo v novi luči, na drugačen in celosten način povežemo, prepletemo, stkemo – PAMETNO INTEGRIRAMO.

Drobce rešitev, ki bodo dobre za vse, imamo pred seboj, živimo z njimi – tu, v Sloveniji in Evropi.

Ker »nič ni tako praktično kot dobra teorija« (Lewin), predstavljamo NAČELA, po katerih je mogoče oblikovati nov, celosten konceptualen okvir; pravzaprav lahko vodijo do različnih teorij.

In ta načela nas lahko pripeljejo do TEORIJE INTEGRALNEGA RAZVOJA avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Praktični primeri njene uporabe z odličnimi praksami (večina iz Slovenije) in novi integralni koncepti bodo sestavljali večino od 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljali jih bomo v naslednjih nekaj mesecih, praviloma vsak dan od ponedeljka do petka. S pomembnim sporočilom, da je nujno pametno povezati številna prizadevanja in potencialne za trajnostni razvoj v okviru EU.

*Med drugim smo pristop integralnih svetov uporabili pri snovanju novega, trajnostnega modela razvoja za našo državo - poimenovali smo ga Integralna zelena Slovenija. Predstavili smo ga v knjigi **Integral Green Slovenia** (Routledge, 2016), ki smo jo uredili dr. Darja Piciga, prof. Alexander Schieffer in prof. Ronnie Lessem, napisalo pa poleg nas še 42 slovenskih avtorjev. Z Integralno serijo se odzivamo na številne pobude, da bi imeli čimveč gradiv o Integralni zeleni Sloveniji tudi v domačem jeziku.*

In integralna zelena pot lahko prispeva tudi k prihodnosti Evrope.

O vsem tem nas bo v prihodnjih mesecih pisalo več deset avtorjev knjige in drugih integralnih mislecev.

Vse to prvič celostno v slovenskem jeziku in edinstveno v svetovnem merilu.

Prijazno vabljeni k prebiranju, razmišljanju in ustvarjalni uporabi!

Dr. Darja Piciga

OSEMNAJSTI TEDEN

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja – 86. nadaljevanje

16. 7. 2018

86. Pregled konceptov, modelov in dobrih praks »zahodnega« sveta

Obravnavo integralnih svetov, v kateri izhajamo iz del profesorjev Lessema in Schiefferja, zaključujemo s pregledom »zahodnega« sveta. Poleg družbene odgovornosti in novih konceptov v ekonomiji smo predstavili inovativno zeleno podjetništvo, često v visokotehnoloških panogah, ki gradi na predhodnih svetovih. Primerov in tem, relevantnih za to sfero, je še veliko – med njimi podjetje Unilever in Richard Branson s skupino Virgin¹, tudi v Sloveniji bi našli še več odličnih praks. Vendar za osnoven vpogled v značilnosti »severnega« pristopa k razvoju in poslovanju zadoščajo obravnavani primeri, ki smo jih podrobno razčlenili. V prihodnjih prispevkih Integralne serije pa se bomo med drugim posvetili integralnemu pristopu k vzgoji in izobraževanju ter evropski in globalni perspektivi.

Dr. Darja Piciga

¹ Lessem in Schieffer ju omenjata v knjigi [Integral Development](#), skupaj z drugimi primeri.

Ekonomija & Finance

KONCEPTUALIZACIJE »ZAHODNE« SFERE V MODELU INTEGRALNEGA RAZVOJA, POIMENOVANJA IN SIMBOLI				
Filozofska perspektiva, pogled na svet	Konceptualni model integralnih svetov: <u>začetna</u> in <u>nadaljevalna</u> obravnava	<u>Od ukoreninjenost v naravi in skupnosti do učinkovanja preko podjetnosti in ekonomije: GENE proces transformacije</u>	<u>Integralna ekonomija z GENE procesom</u>	SIMBOLI
Pragmatizem	<p style="text-align: center;">⇒15 (str. 41) ⇒16 (str. 45)</p> <div style="border: 2px dashed red; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin-bottom: 10px;"> <p style="margin: 0;">Kraljestvo akcije Podjetje & Gospodarstvo</p> </div> <div style="border: 2px solid blue; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin-bottom: 10px;"> <p style="margin: 0;">PRAKTIČNA USMERJENOST</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja podjetij • Politike </div> <div style="border: 2px solid red; border-radius: 15px; padding: 5px; text-align: center; margin-bottom: 10px;"> <p style="margin: 0; color: white; font-weight: bold; font-size: 1.2em;">Delovati</p> </div> <p style="font-size: 0.9em;">Posameznik: se uspešno podjetniško uveljavlja oziroma aktivno izvaja projekte na drugih področjih, ima urejene finance.</p>	<p style="text-align: center;">⇒22 (str. 65)</p> <div style="border: 2px solid red; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin-bottom: 10px;"> <p style="margin: 0;">UČINKOVANJE - EFFECTING preko Podjetnosti & Ekonomije</p> </div> <p style="font-size: 0.8em;">»Zahodno« učinkovanje (Effecting): ta faza zahteva, da predhodne tri stopnje prenesemo v integrirano akcijo. Potrebno je pragmatično uporabiti novo znanje, ki je bilo razvito, in s tem aktualizirati inovacijo, ki jo vključuje. Gre za delovanje, za to, da se zgodi. »Globalni« pogled se preoblikuje v »globalno-lokalno« stališče: kar je bilo razvito globalno, se lokalno implementira, vendar s širšo »globalno« perspektivo v mislih. Metaforično to stopnjo povezujemo z rokami ali telesom. V nekem smislu gre za končno fazo, vendar le enega kroga GENE procesa, saj se razvoj nadaljuje. Vsak transformativni učinek je potrebno preveriti, ali je v sozvočju z »južnim« temeljem, ki mu mora služiti. Vsaka rešitev je le začasna, evolucija se nikoli ne konča.</p>	<p style="text-align: center;">⇒23 (str. 68) ⇒24 (str. 71)</p> <div style="border: 2px solid red; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin-bottom: 10px;"> <p style="margin: 0;">ŽIVLJENJSKO na življenju temelječe GOSPODARSTVO</p> </div> <p style="font-size: 0.8em;">Zahod: V "zahodnem" kraljestvu na življenju temelječega gospodarstva se razvijamo "od rasti do trajnosti" in aktivno preverjamo, v kolikšni meri se naše podjetje ali skupnost zgleduje po naravi in je s tem trajnostno in obnovitveno. Vzporedno pa gradi človeški, naravni in finančni kapital. Vzorčni model smo našli v podjetju Interface iz ZDA, vodilnemu znotraj trajnostnega gibanja v poslovnem svetu. V našem primeru "zahod" gradi na ostalih svetovih – južnem, vzhodnem in severnem – in ne ostaja izoliran. Zaradi pomena trajnostnega bančništva izpostavljam tudi vodilno trajnostno banko Triodos iz Nizozemske.</p>	<div style="text-align: center;"> <p style="font-size: 1.5em; font-weight: bold; color: blue; margin: 5px 0;">Z</p> </div>
	<p style="color: red; font-weight: bold; font-size: 0.9em;">GLAVNA NERAVNOTEŽJA V RAZCEPLJENEM SVETU, POLNEM KRIZ: ⇒35 (str. 107)</p>	<div style="border: 2px solid black; border-radius: 50%; padding: 10px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p style="margin: 0;">Materializem in skrajna revščina</p> </div>		

DRUŽBENA ODGOVONOST, ZELENO PODJETNIŠTVO IN FINANCE V MODELIH IN PRISTOPIH »ZAHODNEGA« SVETA

KONCEPTI, MODELI, DOBRE PRAKSE	AVTORJI, VODILNI	KJE	POMEMBNA SPOROČILA, POUČILNI
<p>Koncept družbene odgovornosti (podjetij)</p> <p>Social responsibility: 7 core subjects</p> 	Prof. Matjaž Mulej	76. in 77. nadaljevanje	Družbena odgovornost (DO) podjetij in organizacij kot odgovornost za vplive na družbo in okolje, je eno izmed ključnih orodij za doseg trajnostnega razvoja (mednarodni standard o DO ISO 26000, 2010). Sedem načel (vrednote) in sedem osrednjih tem (slika): vodenje/upravljanje organizacije, človekove pravice, delovne prakse, okolje, poštene poslovne prakse, vprašanja povezana s kupci/potrošniki, in vključenost v razvoj skupnosti/družb. Povezujeta jih dva povezovalna pojma: 'soodvisnost' (zavedanje o medsebojni odvisnosti) in 'celovit pristop'. Komunikacija EK o prenovljeni Strategiji za družbeno odgovornost podjetij (2011).
IRDO, Inštitut za razvoj družbene odgovornosti iz Maribora		78. nadaljevanje	Prva slovenska nagrada za družbeno odgovornost HORUS (od 2004). Tradicionalne Mednarodne znanstvene konference o družbeni odgovornosti.
Inštitut Ekvilib iz Ljubljane		78. nadaljevanje	Vzpostavil Mrežo za družbeno odgovornost Slovenije.
Slovensko društvo ZN za trajnostni razvoj		78. nadaljevanje	Slovenska veja UN Global Compact
Koncept odrast (degrowth) (del gibanj nove ekonomije)	V Sloveniji Focus, društvo za sonaraven razvoj	78. nadaljevanje	Trajnostna odrast se opredeljuje kot krčenje proizvodnje in potrošnje, ki poveča blagostanje človeka in izboljša ekološke pogoje ter enakost na planetu.
Gibanja nove ekonomije		79. nadaljevanje	Namesto rasti, ki naj bo po »novi ekonomiji« osredotočen na potrebe, endogen (torej naj izhaja iz »srca« vsake družbe), samozadosten, ekološko zdrav in naj temelji na strukturnem preoblikovanju. Razvoj se šteje za integralni,

	Hazel Henderson		kulturni proces, tako kot razvoj vsakega posameznika. Danes so ideološki odkloni neoklasične ekonomije in nerealnost mnogih nenatančnih ali zmotnih predpostavk, ki so podlaga veljavnih učbenikov ekonomije, že bogato dokumentirani. Ekonomija vprašanja, ki so za javnost pomembna, predstavlja kot preveč "tehnična" in potemtakem javnosti ali celo zakonodajalcem nerazumljiva. Za ekonomiste ne veljajo enaka merila odgovornosti kot za druge poklice.
Ekonomija ravnovesnega stanja (del gibanj nove ekonomije)	Prof. Herman Daly CASSE, Center for the Advancement of the Steady State Economy	79. nadaljevanje 80. nadaljevanje	Potrebujemo temeljite reforme upravljanja naravnih virov in uravnavanja neenakosti v družbi. Fizično rast v obliki vse obsežnejšega odvzema virov iz narave je treba ustaviti in se osredotočiti zgolj na razvoj, torej na enako količino vedno boljših in učinkovitejših izdelkov. To je pravzaprav definicija trajnostnega razvoja. Banke morajo imeti za kredite zagotovljeno 100-odstotno rezervo v depozitih. Čas je, da se finančne institucije osredotočijo na kakovost in ne na količino posojil ter si prizadevajo za stabilnost in ne za cikle razcveta in propadanja.
Globalno podjetje Interface iz ZDA, vodilni proizvajalec do okolja odgovornih oblog		⇒ 20 (60) ² ⇒ 21 (64) 76. in 77. nadaljevanje	Načrt »vzpenjanja na goro trajnosti« (»Climbing Mount Sustainability«), ki si ga je zastavilo podjetje Interface, vključuje sedem ključnih področij (»front«) in na vsakem naj bi do leta 2020 napredovali do vrha. Teh sedem »front« so poimenovali: odpraviti odpadke in škodljive emisije, uporaba obnovljive energije, recikliranje v okviru zaprte zanke, učinkovit transport brez odpadkov in emisij, senzibilizirati deležnike, popolno preoblikovanje poslovanja (z upoštevanjem vseh, tudi zunanjih okoljskih stroškov). S senzibiliziranjem deležnikov želijo ustvariti kulturo, ki uporablja načela trajnostnega razvoja za izboljšanje življenja vseh deležnikov.

² Puščica s številko označuje poglavje v Integralni seriji, številka v oklepaju pa stran v datoteki vseh objavljenih poglavij ([prvih 40 nadaljevanj](#)).

<p>Nizozemska Triodos Bank N.V., pionir v etičnem bančništvu</p>		<p>⇒ 4 (8) 76. in 77. nadaljevanje</p>	<p>Financira podjetja in projekte, za katere oceni, da imajo dodano kulturno vrednost in koristijo tako ljudem kot okolju. Z drugimi trajnostnimi bankami je povezana v Globalno zvezo za vrednotno bančništvo, ki razvija ekonomsko uspešne bančne alternative, ki se osredotočajo na potrebe družbe. Novejši poudarki: v trajnostni smeri se trudijo spremeniti celoten finančni sektor, postali so miselni vodja na ravni politik (doseči spremembe regulatornega okvira).</p>
<p>Pipistrel, vodilni svetovni proizvajalec ultralahkih motorno-jadralnih letal ter jadralnih letal s pomožnim motorjem</p>	<p>Ivo Boscarol</p>	<p>81., 82., 83. in 84. nadaljevanje</p>	<p>Podjetje 2011 prejelo odlikovanje Republike Slovenije Zlati red za zasluge: tako za uveljavljanje zmagovite inovativne filozofije, s katero je tudi Slovenijo postavilo med tehnološke velesile, kot za prispevek k razvoju okolju prijazne tehnologije. Podjetje in njegov direktor sta prejela vrsto najvišjih domačih in mednarodnih priznanj. »ECOlution« - filozofija ekološke neoporečnosti tako letal kot tudi celotne proizvodnje. Pionir tudi pri energetsko varčni in okolju prijazni zasnovi stavb: raziskovalni center v Ajdovščini je zasnovan kot okolju prijazen, brez emisij ter tako energetsko zasnovan, da za svoje delovanje uporablja najmanjšo možno količino energije; objekt je energetsko povsem samozadosten (podroben opis: 83. nadaljevanje). Za uspeh tudi izjemno pomemben proces kontrole kvalitete.</p> <p>V 30 letih delovanja je Pipistrel postal vplivno, mednarodno priznано podjetje, katerega izdelki so postavili nove letalske standarde na svetovni ravni. V tem času je podjetje izdelalo že več kot 1700 različnih letal in motornih zmajev, med drugim več kot 800 letal iz družine Sinus/Virus in več kot 400 jadralnih letal s pomožnim pogonom, tako bencinskim kot električnim (družina Taurus-Apis). Zaposlenih imajo skoraj 150 ljudi, delo dajejo tudi številnim kooperantom. S trendom intenzivnih vlaganj v raziskave, visokotehnološko opremo in razvoj nadaljujejo, od leta</p>

			<p>2008 investirajo približno četrtno celotnega letnega prometa podjetja v raziskave in razvoj.</p> <p>Prebojni novejši projekti:</p> <p>Partnerstvo z ameriškim Uberjem pri razvoju električnega letalnika z navpičnim vzletanjem in pristajanjem za namene prevozov v velemestih - VTOL (Vertical Take Off and Landing).</p> <p>Partnerstvo v projektu popolne elektrifikacije letalstva v notranjem prometu do leta 2040, ki ga izvaja norveška vlada.</p> <p>Razvoj večje tipa 19-sedežnega električnega letala.</p> <p>Prodor v Indijo in na Kitajsko.</p>
Plastika Skaza, hitro rastoče družinsko podjetje iz Šaleške doline		76. in 77. nadaljevanje	Izstopa po okoljski in družbeni odgovornosti: od certifikata »Družini prijazno podjetje« do izdelovanja »zelenih« izdelkov.
Inštitut Metron, pionir v trajnostni mobilnosti	Andrej Pečjak	⇒10 (24) 85. nadaljevanje	<p>Uspehi pri uvajanju solarne mobilnosti, med drugim: sodelovanje pri razvoju hibridne ladje Greenline, predelave bencinskih avtomobilov v električne – od Kitajske do Belgije, odmevni dosežki na relijih električnih vozil, svetovni rekordi - prevožena razdalja z enim polnjenjem (726 kilometrov leta 2014, naslednje leto 824 km). V zadnjih letih v okviru Inštituta Metron razvija revolucionaren model trajnostnega energetskega kroga: vozila postanejo del lokalnega mikro električnega omrežja za eno stavbo, več stavb ali celotno naselje. Električna pogon vozil in ostala poraba v objektih je del leta povsem pokrita iz OVE (fotovoltaika, vetrnica), preostale mesece pa le delno, vendar tudi takrat le s porabo v času, ko ni konic (v času nočne oz. nižje tarife). To omogoča baterijski zalogovnik in povezava avtomobilov v sistem zalogovnikov električne energije. Model trajnostne mobilnosti kot del elektroenergetskega sistema pa bi, poleg finančnih prihrankov in drugih pozitivnih učinkov, z uporabo zalogovnikov prispeval celo k zmanjšanju obremenitev tega</p>

			sistema ob konicah z največjo porabo. Uvedba te rešitve v vsa slovenska gospodinjstva bi lahko zmanjšala izpuste CO ₂ v Sloveniji za več kot 20 %, okoljski odtis naše države pa za 5%.
ZELENO PODJETNIŠTVO IN FINANCE V MODELIH IN PRISTOPIH DRUGIH INTEGRALNIH SVETOV			
Biodinamično podjetje – skupnost SEKEM v Egiptu	Prof. Ibrahim Abouleish, dobitnik alternativne Nobelove nagrade (Right Livelihood Award)	⇒ 8 (str. 19) ⇒ 30 (93) ⇒ 40 (125)	
Biodinamični vrtovi »Narava nas uči«.	Dr. Maja Kolar	⇒ 19 (56) ⇒ 20 (58)	NARAVA NAS UČI – Leader projekt: Sodelovanje z lokalnimi podjetji, turistično informacijski centri občin, Sonnentor Avstrija (prodaja zelišč) Sodelovanje z ekološkimi kmeti, zadruga, samooskrba Izdelava biodinamičnih preparatov Hranilnica semen – Inštitut Ekosemena Čebelarski center Lesce
Trajnostni razvoj turističnega območja Logarska dolina – Solčavsko	Marko Slapnik	⇒ 9 (21) ⇒ 17 (47) ⇒ 32 (97)	Dobaviteljske / proizvodne verige (les, volna, hrana...) Podjetništvo & zelena delovna mesta Občina Solčava, Center Rinka, Logarska dolina d.o.o. Evropski in državni razpisi Lokalni viri
Na kulturi temelječe razvojno gospodarstvo: Srce Slovenije kot regionalni model	Aleksandra Gradišek in razvojni tim Srca Slovenije	42. nad. 43. nad.	Podjetništvo eden od treh temeljnih stebrov delovanja (poleg samooskrbe in turizma). Inovativni duh in usmerjenost k odgovornemu inoviranju, ki temelji na medsebojni povezanosti za dobro počutje ljudi in sočasno ohranja tradicije in naravne vire območja. Pozicioniranje s kakovostjo in odličnostjo v obrti.

			23 (nad)nacionalnih projektov iz 12 različnih programov, do leta 2015 skoraj 3 milijoni evrov. Sredstva EU, sodelujočih partnerjev, kombinacija javno-zasebnih partnerstev. Več kot 1,9 mio eur v okviru programa LEADER (pobuda EU za podporo projektom razvoja podeželja, da se oživijo podeželska območja in ustvarijo delovna mesta).
Vrtec Otona Župančiča: povezanost z naravo in dediščino domačega kraja		⇒ 13 (35) ⇒ 14 (38) ⇒ 19 (54)	DELOVATI Aktivno delovanje v skupnosti. Dodatna sredstva za dejavnosti: Evropski socialni sklad, Evropski kmetijski sklad (PRP – LAS), Programi VŽU, SKK, ...; v sodelovanju s starši – bazar, donacije, sponzorstva. Vrtec v naravi in narava v vrtcu.
Zadružno podjetje Mondragon iz Baskije v Španiji		⇒ 7 (17) ⇒ 18 (53)	Ponovna izgradnja sistemov & infrastrukture preko podjetja & ekonomije Ustanavljanje zadružnih organizacij Na novo definiranje financ: Caja Laboral kot omogčevalec Pravica do zaposlitve
Domel iz Železnikov, visokotehnološko podjetje z notranjim lastništvom in upravljanjem zaposlenih		⇒ 11 (28) ⇒ 12 (31) ⇒ 18 (51) ⇒ 22 (67)	Mednarodno prodorno visokotehnološko podjetje Večja snovna in energetska učinkovitost izdelkov